

References

1. Popov, V.K. Powerful excimer lasers and new sources of coherent radiation in vacuum ultraviolet / V.K. Popov // UFN. 1985. – Т. 147. – V. 3. – P. 587 – 604.
2. Zhiguts Yu.Yu., Lazar V.F. Technologii otrumannja ta osoblyvosti splaviv synthesizovanyh kombinovanymy processamy. – Uzhhorod: Invasor, 2014. – 388 s.
3. Hutt, K.W. Laser initiated electron avalanches observed in a laser microprobe mass spectrometer / K.W. Hutt, E.R. Wallach // J. Appl. Phys. – 1989. – № 66 (5). – P. 127 - 130.
4. Zhiguts Yu.Yu., Lazar V.F., Khomjak B.Ya. Perspective materials and technologies for industry // Suthasni tendentsii rozvytku nauky i osvity v umovah poglyblennja evrointegratsijnyh protsesiv: zbirnyk tez dopovidej Vseukr. nauk.-prakt. conf., Maj 17-18, 2017. – Mukachevo: MSU, 2017. – P. 248 - 249.

УДК 338.48-6:615.8(477.87)(045)

KÁRPÁTALJA ÜDÜLŐ-ÉS REKREÁCIÓS ZÓNÁINAK LEHETŐSÉGEI

Luzánszká T., Molnár-Babilya D., Pjatka N.

ПОТЕНЦІАЛ КУРОРТНО-РЕКРЕАЦІЙНИХ ЗОН ЗАКАРПАТТЯ

Лужанська Т., Молнар-Бабіля Д., П'ятка Н.

THE POTENTIAL OF RESORT AND RECREATIONAL AREAS OF TRANSCARPATHTIA

Luzhanska Tetyana, Molnar-Babilja Dzhosija, Piatka Natalia

A kutatási téma relevanciája a régió szanatórium-üdülőszféra fejlesztésének stratégiai céljainak köszönhető, amelyek a fejlesztés koncepciója és bizonyos stratégiai irányok alapján születnek, jelentik a jövőkép első átalakítását és konkretizálását, ill. ékezetek. Meghatározzák a jövőkép megvalósításának fő irányait, és meghatározzák azokat a végeredményeket, amelyeket a régió fürdőterületének stratégiai elemzési időszakának végéig el kell érni. Kárpátalja régióját egyedülálló természeti rekreációs erőforrások jellemzik, ez a régió a legmagasabb szintű ellátást nyújtja a környezeti erőforrások fő összetevőinek. Kárpátalja nagy természeti és rekreációs turisztikai és üdülőhelyi potenciállal rendelkezik. Az orvosi és egészségügyi szféra működésének problémáinak megoldása érdekében meg kell: fokozni a beruházási javaslatok kidolgozásával kapcsolatos munkát a turisztikai-rekreációs vonzó zónákban található területeken annak érdekében, hogy vonzzák a potenciális befektetőket a meglévő létesítmények modernizálására és a lista bővítésére és a szolgáltatások minősége; a régiók társadalmi és gazdasági fejlesztési programjainak frissítése keretében a helyi önkormányzatok turizmus és üdülőhelyek fejlesztése irányába tett intézkedéseinek stratégiai prioritásainak előirányozása, pénzügyi támogatás biztosítása számukra a helyi költségvetések szintjén; hirdetési kampányok szervezése az összes ukrán és regionális televízió az üdülturizmus népszerűsítése érdekében; az orvosi és egészségturizmus fejlődésének folyamatos és operatív figyelemmel kíséresi rendszerének létrehozása; az üdülőhelyi szolgáltatásokban, az idegenforgalomban, a szállodai és éttermi iparban foglalkoztatott személyzet folyamatos képzési rendszerének bevezetése, mind szakiskolák, mind pedig speciális programok, tanfolyamok felhasználásával a foglalkoztatási szolgálat központjai számára.

Kulcsszavak: gyógy- és egészségturizmus, szanatórium-üdülőhely, természeti-rekreációs erőforrások, környezet, üdülőhely-rekreációs lehetőségek, orvosi-egészségjavító zónák, üdülőhelyi szolgáltatások.

The relevance of the research topic is due to the strategic goals of the sanatorium-resort sphere of the region, which are born on the basis of the concept (vision) of development and certain strategic directions, represent the first transformation and concretization of vision and accents.

They set the main directions for achieving the vision and identify the final results that must be achieved by the end of the strategic period of analysis of the spa area of the region. Transcarpathian region is distinguished by unique natural recreational resources, is a region with the highest level of provision of the main components of environmental resources. Transcarpathian region has a high natural and recreational tourist and resort potential. To solve the problems of functioning of the medical and health sphere it is necessary: to intensify work on development of investment offers in the territories located in tourist and recreational attractive zones, for the purpose of attraction of potential investors for modernization of existing establishments and expansion of the list and quality of services; in the framework of updating the programs of socio-economic development of the regions to provide strategic priorities for local authorities in the direction of tourism and resorts, providing them with financial support at the level of local budgets; to organize advertising campaigns on all-Ukrainian and regional television to promote resort tourism; to establish a system of constant and operational monitoring of the development of health tourism; to introduce a system of continuous training of personnel employed in resort services, tourism, hotel and restaurant industry, using both vocational schools and special programs, courses for centers in the employment service.

Key words: *medical and health tourism, sanatorium-resort sphere, natural-recreational resources, environment, resort-recreational potential, medical-health-improving zones, resort service.*

Актуальність теми дослідження обумовлена стратегічними цілями розвитку санаторно-курортної сфери регіону, які народжуються на основі концепції розвитку та визначених стратегічних напрямів, представляють першу трансформацію і конкретизацію бачення і акцентів. Вони встановлюють основні напрямки для досягнення бачення і ототожнюють кінцеві результати, які повинні бути досягнуті до кінця стратегічного періоду аналізу санаторно-курортної сфери регіону. Закарпатська область виділяється унікальними природними рекреаційними ресурсами, є регіоном із самим високим рівнем забезпеченості основними компонентами ресурсів навколишнього природного середовища. Закарпатська область має високий природно-рекреаційний туристично-курортний потенціал. Для вирішення проблем функціонування лікувально-оздоровчої сфери необхідно: активізувати роботу з розробки інвестиційних пропозицій на територіях, розташованих у туристично-рекреаційній привабливих зонах, з метою залучення потенційних інвесторів для модернізації існуючих закладів і розширення переліку та якості послуг; у рамках оновлення програм соціально-економічного розвитку регіонів передбачити стратегічні пріоритети дій місцевої влади у напрямку розвитку туризму та курортів, забезпечивши їх фінансовою підтримкою на рівні місцевих бюджетів; організувати проведення на всеукраїнському та регіональному телебаченні рекламних кампаній з популяризації курортного туризму; налагодити систему постійного та оперативного моніторингу розвитку лікувально-оздоровчого туризму; впровадити систему безперервного навчання кадрів, зайнятих у курортному обслуговуванні, туризмі, сфері готельного та ресторанного господарства, використовуючи як професійні навчальні заклади, так і провадження спеціальних програм, курсів для центрів при службі зайнятості населення.

Ключові слова: *лікувально-оздоровчий туризм, санаторно-курортна сфера, природно-рекреаційні ресурси, навколишнє середовище, курортно-рекреаційний потенціал, лікувально-оздоровчі зони, курортне обслуговування.*

A jelenlegi szakaszban az egészségturizmus fejlesztése a gazdaság ígéretes és társadalmilag szükséges ágazata, amely kormányzati támogatásra szorul, a szabadidő ésszerű felhasználásának, az értelmes szabadidő eltöltésének egyik formája, a szülőföld történetének tanulmányozása, az általános népesség kulturális és természeti örökségében. Ma, a "környezetbarátság", a társadalmi orientáció, a jelentős jövedelmezőség miatt a rekreációs szférának és a szanatóriumi gyógyüdülőnek

jelentős előnyei és kilátásai vannak a fejlődésre. Az egészségturizmus nemcsak a kedvező természeti tényezők (klimatoterápia), a sport és a testkultúra felhasználása, hanem a kulturális és szabadidős tevékenységek, valamint a nem hagyományos megelőzés egyéb formáinak biztosítása is.

Jelentősen hozzájárultak a turisztikai és rekreációs szféra fejlesztési és működési problémáinak tanulmányozásához, valamint az orvosi és egészségturizmus olyan ismert külföldi és hazai tudósok, mint: L.G. Agafonov, O.O. Beidyk, B.I. Vykhristenko, I.P. Gavrilishyn, B.I. Gerasimenko, L.S. Green, P.V. Gudz, V.G. Gulyaev, A.P. Durovich, V.K. Evdokimenko, G.A. Karpova, V.A. Kvartalnov, V. F. Kifyak, O.O. Lyubitseva, M.P. Malska és mások. Munkáik a szanatórium és az üdülőipar egészének fejlődését egyaránt figyelembe veszik, és a turisztikai és rekreációs komplexumok működésének néhány aspektusát elemzik.

A kárpátaljai régió turisztikai fejlesztési és turisztikai potenciálját az erőforrások széles skálája képviseli. A régió természeti és rekreációs erőforrásainak vizsgálatával és elemzésével kapcsolatos kutatásokat M.I. Dolishni, V.I. Matsola, G.S. Yemets, Miklovda alelnök, O.S. Molnar és mások végezték. Számos munkájukban megadták a rekreációs erőforrások osztályozását is. M. Loboda, M. Myronenko és I. Tverdokhlebov a kárpátaljai ásványvizek üzemkészleteinek problémáit tanulmányozta. A szanatórium-üdülőövezetek tanulmányozását, a fő csoportokba történő kiosztását VS Kravtsiv és VK Yevdokymenko munkáiban végezték.

A régió szanatórium-üdülőszférájának fejlesztésének stratégiai céljai a fejlesztés koncepciója (jövőképe) és bizonyos stratégiai irányok alapján születnek meg, képviselik a jövőkép és az ékezetek első átalakítását és konkretizálását. Meghatározzák a jövőkép megvalósításának fő irányait, és meghatározzák azokat a végeredményeket, amelyeket a régió fürdőterületének stratégiai elemzési időszakának végéig el kell érni [10].

Kárpátalja régióját egyedülálló természeti rekreációs erőforrások különböztetik meg. Ez a régió a legmagasabb szintű ellátást nyújtja a környezeti erőforrások fő összetevőinek, nevezetesen: az erdőterületek indexe - 3,40, a helyi folyó-folyás erőforrásai - 7,13. A Kárpátokon belül a kárpátaljai régió rendelkezik a legnagyobb rekreációs lehetőséggel. A gyógyászati ásványvizek működési tartalékai egyensúlyban vannak: 69%, a hosszú távú pihenőhelyek és turisztikai területek kapacitása - 33%, a rövid távú pihenőhelyek - 60%, a klimatoterápia - 45%. Kárpátalja nagy természeti-rekreációs és turisztikai üdülőhelyekkel rendelkezik.

A hidromineralis és a természetes-rekreációs erőforrások közül 360 ásványvízforrást vizsgáltak, összetételükben és terápiás lehetőségeikben különbözőek. 30 termálvíz, termálvíz és magas termálvíz, elsősorban szilícium-dioxid-nátrium-klorid-fürdők lerakódásai lehetőséget teremtenek gyógyászati és ipari felhasználásra. Teljes terhelésük körülbelül 10 ezer köbméter méter naponta. Néhány lerakódás egyedi, vizük megfelel a "Yessentuki", "Borjomi" és "Arzni" típusnak, és nem alacsonyabb a Cseh Köztársaság, Lengyelország és Franciaország híres vizeinél. A kárpátaljai ásványvizek kiváló alapot nyújtanak a gyógykezeléshez. A régióban több mint 20 szubtermikus és termikus, nagy termálvíz található. A nyomelemek jelenléte Kárpátalja ásványvizeiben teljes jogot ad arra, hogy számos lerakódást egyedinek minősítsen [9].

A turisztikai és üdülőhelyek fejlesztésének programja a kárpátaljai régióban 2016 és 2020 között (a Kárpátaljai Regionális Államigazgatás vezetőjének 2015. november 23-i 426. sz. Megrendelése) az ukrán "A turizmusról" törvény alapvető követelményeinek megfelelően került kidolgozásra. "Az üdülőhelyeken", és a kárpátaljai régió regionális fejlesztési stratégiájának megvalósítását célozta 2020-ig. A programot a Regionális Államigazgatás Idegenforgalmi és Üdülési Főosztálya koordinálta.

Az ukrán minisztertanács 2013 augusztus 1-jei végzésével a 638-r. Sz. "Az idegenforgalom és üdülőhelyek 2022-ig tartó időszakra vonatkozó állami célprogramjának koncepciójának jóváhagyásáról" a turizmust az egyik legígéretesebbnek ismerik el. iparágakban, és a társadalmi-gazdasági és kulturális fejlődés kiemelt területévé nyilvánította. Az orvosi és az egészségügyi szféra területi szervezésével kapcsolatban meg kell jegyezni, hogy a kárpátaljai régió 10 orvosi és egészségügyi zónára oszlik. A kárpátaljai ásványvizek gyógyító tulajdonságait 1463-ban említik először a levéltári dokumentumok, és kémiai elemzéseiket 1803 óta rendszeresen elvégzik. 1800-

ban az első adatok a Svalyava kerület ásványvíz palackozásáról, amelyeket Bécsbe és Párizsba exportáltak, megjelent. 1842-ben, még Budapesten, a Svalyava ásványvizet elismerték az egyik legjobb ízlésben, és 1855-ben a párizsi Európai Vízi Kiállításon "Arany Diplomát" kapott.

A Svalyava orvosi és egészségügyi zóna Svalyava körzet területét fedi le. Különböző mineralizációjú terápiás szénsavas nátrium-hidrogén-karbonát-vizek, például Borjomi, Vichy, Polyano-Kvasovsky, Krynysia lerakódásain alapul. A Szvaljava rekreációs zóna fő balneológiai erőforrásai 10 szénsavas ásványvíz-lelőhely - Polyanske, Novo-Polyanske, Vedmezhy, Golubynske, Svalyave, Nelipinsky, Ploskivske, Olenivske, Pasitske, amelyeket 94 víznyílás képvisel, köztük 77 kút és 17 kút. A Szvalyava orvosi és egészségügyi zóna a Latorytsia folyó völgye mentén található. A legértékesebb rekreációs erőforrás a különféle típusú ásványvizek. A történelmi és kulturális emlékek szintén nagy értéket képviselnek. A rekreációs tevékenység fő típusa a szanatóriumi kezelés és rehabilitáció, de vannak kilátások a téli rekreáció fejlesztésére [7].

Polyanske betét. 1868-ban a faluban. A Polyana-t "Polyanska Kupil" néven alapították, 40 apartmannal és 20 fürdőszobával. 1946 óta a Polyana balneológiai üdülőhelyen, a korábbi Polyanska betűtípus alapján, a Polyana szanatórium 500 ember számára működik, a Mala Pinya folyó mindkét partján, a Polyana ásványvíz-lelőhelybe fűrt kutakból nyert ásványvíz felhasználásával. A Polyanska lelőhely közepesen mineralizált szénhidrát-nátrium-ásványvizet önt a Borjomi típusú polyana-fontból. A szénsavas, közepesen mineralizált Polyana-Kupel bört és fluort tartalmaz. A vízellátás napi 329 m³. Van egy szanatórium "Polyana". Az ásványvizet elsősorban az emésztőrendszer, valamint a szív- és érrendszeri kísérő betegségek kezelésére használják. A Polyana Kvasova-val végzett kezelés hatékonysága magas, nem alacsonyabb a lúgos csoport ismert ásványvizeinél. Polyana Kvasova alapján a "Napos Kárpátalja" szanatórium működik.

A Luzhanskoye lerakódást szénsavas közepesen mineralizált nátrium-hidrogén-karbonát-víz jellemzi. Az ásványvizek első tanulmányait 1775-ben végezték el. Kezdetben az ásványvizet kiváló borvízként (borvizekként) exportálták a szőlőtermesztéshez. 1872-ben orvosi célokra ásványvizet kezdtek előírni a "Magdiya" forrásból. 100-120 m távolságban, Schönborn gróf birtokában, ugyanaz a kémiai összetételű "Erzsebet" nevű második forrás volt (1879-ben tanulmányozták). E forrásokból származó ásványvizet palackozták és exportálták nemcsak az Osztrák – Magyar Birodalom különböző részeire, hanem külföldre is. A Luzhansky mező jóváhagyott víztartaléka napi 286 m³. Itt működik a "Kvitka Polonyny" szanatórium. A luzsányi víz hidegnek minősül, ásványosodása nem haladja meg az 5-6 g / l értéket. A Luzhansky-lelőhely ásványvizének gyógyító tulajdonságai alapján meghatározták az üdülőhely profilját - az emésztőszervek kezelését, azonban a víz rendkívül hatékony a szív- és érrendszer kísérő betegségeiben [7].

Ploskivske betét. 1834-ben, amikor a Ploskivske-forrást megvásárolta egy bérlő, a vizet hordókban kezdték széles körben exportálni a borbarátok számára. 40 pp-ben. valamint a falu közelében található ásványvíz. A rénszarvasokat palackozni kezdték. És a XIX. Század eleje óta. 1880-ig Ploske faluban voltak betűtípusok. A Ploskivskoye lerakódást szénsavas közepesen mineralizált szénhidrogén-nátrium-ásványvíz jellemzi - Ploskivska, amely bört, fluort és kovasavat (Borjomi típusú) tartalmaz. Az emésztőszervek, valamint az asztali víz kezelésére használják.

A Svalyava lelőhely közepesen szénsavas nátrium-hidrogén-karbonát ásványvizet önt, amely mangánt, nikkelt és kovasavat tartalmaz. Az ásványvíz szvaljavai forrását először Matyash király számára készített jelentés említi 1463-ban. 1709-ben ezt a tavaszt II. Rakoczi Ferenc, a Mukachevói Hercegség akkori feje látogatta meg.

1826-ban a forrásnál népszerű betűtípusok voltak, azonban 1834-ben, csakúgy, mint a Ploskivske-forrás, csak hordók bérelték exportra. Század közepétől. egy forrásból a Latorytsia folyó jobb partján, egy közeli üzem szürke homokkő-hegye alatt megkezdődött a "Solyvai" ("Svalyanska") nevű ásványvíz palackozása. A szvaljavai vizet asztali vízként használják, valamint az üdülőhelyen kívüli emésztőszervek kezelésére.

Nelipinskoe letét. A Nelipinsky-vizek első említése 1755-re nyúlik vissza, amikor Schönborn gróf, akinek ezek a forrásai voltak, Suski és Nelipinsky vizeket küldött Bécsbe tanulni,

bár e kutatások eredményei ismeretlenek maradtak. 1826-ban a forrásnál népszerű betűtípusok voltak, azonban 1834-ben, csakúgy, mint a Ploskivske-forrás, csak hordók bérelték exportra. Század közepétől, egy forrásból a Latorytsia folyó jobb partján, egy közeli üzem szürke homokkő-hegye alatt megkezdődött a "Solyvai" ("Svalyanska") nevű ásványvíz palackozása. A szvaljavai vizet asztali vízként használják, valamint az üdülőhelyen kívüli emésztőszervek kezelésére. 1795-ben A. Sebeok Nelipinskaya, Pasitskaya, Svalyava, Golubinskaya vizeket tanulmányozta. Bővített jelentést írt róla P. Ktaibel, tanulmányozta L. Tognio (1843), D. Wachtel (1859), Dr. Molnar J. (1860). Nelipin vize annyira híressé vált, hogy az arisztokrata nemesség kezdett ide járni. A Nelipinsky-lelőhely ásványvize szén-dioxidot, fluort, kovasavat (borjomi típusú) tartalmaz. Az ásványvíz áramlási sebessége 20 m³ / nap. A szénsavas, kevésbé mineralizált alkáli vizet Nelipinskaya asztalként, valamint az emésztőrendszer betegségei esetén alkalmazzák [7].

Stroyenskoe mező. Ez a lelőhely jelentős gyengén mineralizált szénhidrát-nátrium-karbonát-ásványvíz-tartalommal rendelkezik, amely mangánt, bórt és kovasavat tartalmaz. A Stroyenskaya ásványvíz Narzan típusú, napi áramlási sebessége 15 m³. A szív- és érrendszer kezelésében alkalmazzák. E terület alapján van egy szanatórium.

Pasitskoe mező. Pasika falu északkeleti részén található, a Latorytsia folyó bal partján. A mező hidrogeológiai lezárása az ásványvizek magas fokú gáztelítettségét okozza. Gáztényező 4,5-5,5. A területen lévő víztartalmú mészkőtömbök kis mérete korlátozza a lelőhely működési tartalékait. Becslések szerint 10-15 m³ / nap. A víz kémiai összetétele egyedülálló, Ukrajnában és a FÁK-ban egyedülként tartalmaz nyomelemeket: fluor - 6-7 mg / l, ortobórsav - 440-460 mg / l, teljes mineralizációval - 24,0 g / l. Ennek az ásványvíznek egy analógja ismert - a Zuber-forrás a lengyel Krynica üdülőhelyen. Tartalékai napi 60 m³.

A "Kvitka Polonyny" szanatórium egy híres gyógyüdülőhely, a Pina folyó jobb partján, Svalyavától 6 km-re északnyugatra fekvő hegység lábánál. Az üdülőhely tengerszint feletti magassága - 260 méter. Az éghajlat mérsékelt meleg. Az átlagos éves hőmérséklet + 13 ° és + 19 ° C között mozog. A nyár meleg és hosszú. A tél enyhe. Március második felében jön a tavasz. A "Flony of Polonyna" ágyalpnak 210 férőhelye van. A szanatórium egyedülálló abban, hogy orvosi célokra Luzhanskaya-7 szénhidrogén-nátrium ásványvizet használ, amely a Borjomi (Georgia) és a Vichy (Franciaország) analógja. A szilícium, a jód, a cink, a bór vizetartalma a következő betegségek terápiás tényezője: krónikus gyomorhurut, gyomor- és nyombélfekély; máj- és epehólyag-betegségek; krónikus hasnyálmirigy-gyulladás; cukorbetegség; húgyúti betegségek; anyagcsere zavarok; szív- és érrendszeri, ideges, izom-csontrendszer; elősegíti a radionuklidok kiválasztódását. Gyermekek utalványok kedvezményesen kaphatók [9].

Van egy medence, szauna, foci, röplabdapálya. A szanatórium területén két bár, étterem, könyvtár és műholdas TV található. Vannak buszos túrák, gyalogos túrák, a lovas turizmus fejlődik, lehetőség van a síelés rajongóinak a felvonóhoz az "Uklin" hágóig történő szállítására. Az üdülőhelyen két osztály működik - gasztroenterológiai és rehabilitációs kezelés a cukorbeteg gyermekek (szülők kíséretében) kezelésére. Egyéb orvosi eljárások széles választéka áll rendelkezésre: ozokeritoterápia iszapiszapos sárkezelés, gyógytorna, klasszikus masszázs, akupresszúra, víz alatti zuhanymasszázs, manuális terápia, gyógytorna, inhalációk, ózonterápia, aromaterápia, pszichoterápia, fitoterápia, hippoterápia (kezelés lovaglással).

"Polyana" szanatórium. A "Kvitka Polonyna" -tól északra található az egyik első gyógyfürdő a régióban - a "Polyana" szanatórium. Az üdülőhely hegyvidéki, erdős területen található, 340 méter tengerszint feletti magasságban. Ugyanakkor 314 beteget lehet ide befogadni. A "Polyana" szanatórium legértékesebb gyógymódja - ásványi források, mint például a "Borjomi". A víz tiszta, sós-savanyú ízű, szagtalan, nagy mennyiségű szén-dioxidot bocsát ki, a biológiailag aktív komponensek bórt és fluort tartalmaznak. Az ásványvíz egyedülálló összetétele hatékonyan kezeli: a gyomor és a nyombél peptikus fekélyét; krónikus gastritis fokozott, konzervált és csökkent szekréciós funkcióval; krónikus májbetegségek, epehólyag, epevezetékek; krónikus bélbetegségek; a hasnyálmirigy krónikus betegsége; diabetes mellitus; húgyúti betegségek; szív- és érrendszeri és idegrendszeri, szívkoszorúér-betegség, 1. fokú magas vérnyomás. A szanatóriumban van szauna, női

fodrász, van biliárd. A nyaralók szolgálatában különféle kulturális és tömegprogramok: előadások, koncertek, diszkók, filmek, lovaglás. A szanatóriumban bérelhető sport- és turisztikai felszerelések, tévék, audio berendezések.

A "Sunny Transcarpathia" szanatórium 1,7 km-re található a falutól. Svalyava kerület tisztása. Távolság Szvaljavaig - 11 km. A szanatórium a Velyka Pinya folyó jobb partján, a Tykhy traktusban található, 340 m tengerszint feletti magasságban a Polonynsky és a Kárpátok vulkáni gerincei között, utóbbi északkeleti lejtőin. Minden oldalról vegyes erdők veszik körül [7].

Az ásványvíz jelenléte hatékonyabbá teszi a következők kezelését: - különféle etnológiájú krónikus máj- és epeúti betegségek, hepatitis, kolecystitis, angiocholitis inaktív fázisban, gyakori exacerbációkra való hajlam, az epehólyag és az epevezetékek diszkinéziája nélkül; - epekő betegség, amelyet nem bonyolít a fertőzés, gyakori súlyosbodások, amelyek nem igényelnek műtétet; - krónikus visszatérő hasnyálmirigy-gyulladás (a tuberkulózis kivételével), gyakori exacerbációkra való hajlam nélkül; - szekréciós elégtelenséggel járó krónikus gastritis; valamint megőrzött és fokozott szekréciós funkció az exacerbációs szakaszon kívül; - a gyomor és a nyombél peptikus fekélye remisszióban vagy halványuló exacerbációban, vérzésre való hajlam nélkül; - enyhe és közepes fokú cukorbetegség, kompenzált.

Széles körben használt közös fürdők, ozokerit kezelés és nőgyógyászati mosás, inhaláció, testgyakorlat, zuhanymasszázs. A szanatórium ágyalapja 528 férőhellyel rendelkezik. A szanatórium további szolgáltatásokat nyújt: könyvtár, videoszalon, szauna, biliárd klub, úszómedence. Az üdülőhely nyitott területein műfüves pályák találhatók röplabda, tenisz, túraútvonalak és turisztikai útvonalak, autós túrák Kárpátalján egyéni kirándulási szolgáltatás saját megrendelés alapján, téli síelés, szánkózás.

A "Crystal Spring" szanatórium a Pina folyó jobb partján található, a hegyvidék lábánál, 6 km-re, Svalyavától északnyugatra. Az üdülőhely tengerszint feletti magassága - 280 méter. A szanatórium anyagi bázisa mind az orvosi igényeket, mind az aktív kikapcsolódást és a turizmust kielégíti. A szanatórium a gyomor-bél traktus betegségeit kezeli. A helyi forrásokból származó ásványvíz a Borjomi szénsavas nátrium-hidrogén-karbonát típushoz tartozik. A túrázás kedvelőinek érdekes utakat kínálnak hegyi ösvényeken, hágókon, réteken, ismerkedéssel Kárpátalja festői zugaiban. Ülőhelyek száma - 160. Ez a terület meglehetősen kiterjedt infrastruktúrával rendelkezik. Területén 1 üdülő Polyana, 4 szanatórium ("Polyana", "Kvitka Polonyny", "Sunny Transcarpathia", "Crystal forrás"), 1 rehabilitációs osztály, 1 "Kvasny Potik" szanatórium, 10 turisztikai és egészségügyi létesítmény (csak 300 ágy), 34 szállodai és turisztikai komplexum. Négy sífelvonó létezik, nevezetesen: LLC "Constellation" (szanatórium "Flower of Polonyna") - 2; LLC "Síkőzpont" c. Polyana; síkomplexum "Grand - Polyana" traktus "Medve" a. Glade, ahol vannak sífelszerelések kölcsönzési pontjai [7].

Mukachevo orvosi és egészségügyi zóna kiterjed Mukachevo kerület területére. Kemeritípusú szulfidvizek, többféle termálvíz lerakódásain alapszik: az ibériai típusú szilícium-dioxid-nitrogén-metán, a Haidusoboslo típusú nitrogén-metán-nátrium-klorid. A "Karpaty" üdülőövezet területén vannak a "Karpaty" és a "Kárpátok gyöngye" szanatóriumok. A Kárpátok éghajlati és balneológiai üdülőhelye Beregvar festői traktusában található, 400-500 m tengerszint feletti magasságban. Az éghajlati övezet nagyon meleg zónára utal. Az éghajlat enyhe. Az átlagos éves léghőmérséklet 8,5-10,5 ° C, júliusban -19-20 ° C, januárban - 3-4 ° C. Gyengén mineralizált kvasav-klorid-hidrogén-karbonát-kalcium-nátrium, enyhén lúgos, hideg ásványvíz alapján működik a Kárpátok lelőhelyén.

A Sineak gyógyfürdő a Kárpát vulkanikus hegység lábánál, a Sinyak-hegy lábánál található, 450 m tengerszint feletti magasságban. Az éghajlat enyhe, magas a páratartalom. Az átlagos éves hőmérséklet 6,2-8,0 ° C. Állandó időjárás uralkodik az éghajlati paraméterek éles ingadozása nélkül. A túlevelű erdők nagy szakaszai nagyfokú ionizációt és tisztaságot okoznak a levegőben. Szanatórium-üdülőhely "Sinyak" - vezető üdülőhely a mozgásszervi, mozgásszervi és idegrendszeri betegségek kezelésében. Az intézmény nagyon specializált.

A Mizhhyra-Volovets orvosi és egészségügyi zóna a Mizhhyra és a Volovets körzet

területét fedi le. A szénsavas ásványvizek közül, amelyeket itt "burkutnak" neveznek, a legszélesebb körben a Kelechyn típusú vas Narzan, valamint az "Essentuki-17" típusú nátrium-klorid-hidrokarbonát típusú.

Itt található a XVIII. Század vége óta ismert szejm balneológiai üdülőhelye, amely a Rika folyó völgyében található az ukrán Kárpátok Verhovyna és Polonynsky két legnépesebb hegyerince között, 600 m tengerszint feletti magasságban. Az éghajlat mérsékelt kontinentális. Január átlaghőmérséklete -4°C , júliusban -18°C . A túlevelű erdők nagy szakaszai nagyfokú ionizációt és tisztaságot okoznak a levegőben. A hegyekben 989 m tengerszint feletti magasságban található a Synevyr-tó - a Kárpátok egyik legnagyobb jeges eredetű hegyi tava. Itt koncentrálnak a többféle típusú szénsavas ásványvíz legtöbb víztartalmú lerakódása, a legnagyobb kárpátaljai tartalékkal. Az üdülőhely ásványvizeinek nincsenek analógjai, és a nemzetközi osztályozásban Soyminsky és Kelechinsky típusú vizekként vannak bejegyezve. Az üdülőhely területén van egy szanatórium "Verkhovyna", amely egy túlevelű erdővel borított festői hegyi területen található. Két hálóterme van, egy gyógyhely, egy panzió és egy hematológiai rehabilitációs osztály. Ülések száma - 112. A kezelés javallatai. A gyomor különböző szintű savtermeléssel járó betegségei, epehólyag és hasnyálmirigy, máj, bélműködési zavar, nem inzulinfüggő diabetes mellitus, minden betegség, amely károsítja az ásványi anyagcserét, beleértve a kalciumot is; osteoporosis, a hormonális gyógyszerek hosszú távú alkalmazásának hátterében; vashiány, vizelet diatézis, krónikus mérgezés kíséri betegségeket.

Tyachiv orvosi és egészségügyi zóna lefedi Tyachiv körzet területét. Különböző típusú ásványvizeket mutatunk be itt, amelyek közül a legértékesebbek a gyengén szulfidos Sernovodsky típusú, a Naugheim típusú nátrium-klorid-nátrium-klorid és a Malkin típusú hidroklorid-hidrokarbonátok. Kárpátalján a legmagasabb vasmennyiséget - 60 ml / l - Taraszivszkoje lerakódás vas-narzánjában regisztrálták. Az üdülőhelyi lerakódások ásványvizeit, a sós tavak sós és sós lerakódásait, amelyek a Holt-tenger gyógyító tényezőihez közeli fizikai-kémiai tulajdonságok, a felső és az alsó légúti, mozgásszervi, neurológiai, érrendszeri, nőgyógyászati, bőr. 1968 óta itt kezdtek meg a bronchiális asztma kezelését speleoterápiával a sóbányák mikroklímájának felhasználásával [9].

Rakhiv orvosi és egészségügyi zónája Rakhiv körzet területét fedi le. Különböző típusú hidroklorid-nátrium-karbonát, klorid-hidrokarbonát és klorid-hidrokarbonát-nátrium ásványvíz-lerakódásain alapszik, arzén-karbonátok, kevésbé mineralizált szénhidrogén-kalcium-karbonátok és magnézium-kalcium (narzan).

Itt, a két legmagasabb hegyerinc - Svydovetsky és Montenegrin között, 500 m tengerszint feletti magasságban - található a Kvasy fürdőhely. Az éghajlat mérsékelt kontinentális. A tél enyhe, a januári átlagos hőmérséklet -5°C . A nyár mérsékelt meleg, az átlagos hőmérséklet júliusban 16°C . Az üdülőhely rendelkezik a legnagyobb arzénos szénsavas vízkészlettel, amely a "Tisza-hegy" szanatórium működésének alapjává vált. A Fekete-Tisza (a Tisza mellékfolyója) festői völgyében található, 25 km-re Európa földrajzi központjától. Fürdővel rendelkezik. Ágyak száma - 252, szobák - 102. Kezelés. Gyógyítja a mozgásszervi, idegi, szív- és érrendszeri, endokrin rendszer, anyagcsere, bőr, gyomor-bél traktus, hematopoiesis patológiájú betegeket.

Khust-Vynohradiv egészségjavító zóna lefedi Khust és Vynohradiv kerületek területét. Szén-dioxid-lerakódásokon alapszik, összetétele és mineralizációja változó. Itt található a Shayan üdülőhely és a Teplytsia szanatórium. A Shayan Resort a Nagy Saján-hegy lábánál található - a Kárpátok egyik legélénkebb része, amelyet "ukrán Svájc" hívnak. A terület magassága 300-600 m tengerszint feletti magasságban van. Az éghajlat meleg, átmenet a mérsékelt égboltra. Állandó időjárás éles ingadozások nélkül érvényesül. Július átlaghőmérséklete 20°C , januárban -2°C . Az üdülőhely a XIX. Század vége óta ismert. 1873 óta. a faluban A Zamkova Kupil vízi kórház Vyshkovóban működött két ásványi forrás alapján, ahol vérszegénységet, nőgyógyászati betegségeket és gyomorhurutot kezeltek. Jelenleg a fő intézmények itt az ukrain Belügyminisztérium "Shayan" szanatóriumai, az MRC "Shayan", a "Visak", a "Tepli Vody" szanatórium és az SE "Svityaz" rekreációs központjai. A "Greenhouse" szanatórium - Kárpátalja

egyik legszebb sarkában található - a híres Fekete-hegy lábánál, Vynohradiv külvárosában, amelyet a 9. században alapítottak. Az éghajlat itt mérsékelt kontinentális: forró nyarak és enyhe rövid télek, amelyek december közepén kezdődnek és 2,5-3 hónapig tartanak. A júliusi átlaghőmérséklet 22-25 ° C, januárban 3-4 ° C.

A "Greenhouse" fő természetes gyógyító tényezője - termál- és gyógyvizek. A csaknem egy kilométeres mélységből kinyert és 39 ° C hőmérsékletű termálvíz a nátrium-klorid erősen mineralizált sóoldatainak típusához tartozik. A Teplytsya ásványi gyógyvíz széles körű javallatokkal rendelkezik az izom-csontrendszer, a szív- és érrendszeri és a perifériás idegrendszer, valamint a felső légúti nem specifikus betegségek kezelésére.

A "Shayan" szanatórium Kárpátalja gyönyörű sarkában található, 15 km-re. Khust vasútállomástól, 60 km-re. - Mukachevo városából. Shayan egyik legnagyobb gazdagsága - gyengén mineralizált szilícium-hidrogén-karbonát-nátrium ásványvíz "Shayanskaya", a szénhidrogének teljes mennyisége megközelíti a Borjomi ásványvizet. Az "Essentuki" és a "Vichy-Celeston" (Franciaország) a Dilezhsky típushoz tartozik, mivel összetételében a kovasav címke van jelen.

Javallatok a szanatórium kezelésére: gyomor betegségei csökkent, normális és fokozott szekréciós funkcióval; gyomorfekély és nyombélfekély, posztgastroresection gasztritisz savassága; májgyulladás; hepatitis; diabetes mellitus, inzulinfüggő; bélműködési zavar; krónikus mérgezés.

A Velykoberezhnyansko-Perechynska orvosi és egészségügyi zóna a Velykoberezhnyansko és a Perechyn körzet területét fedi le. Különböző típusú ásványvizek - Arzni (szén-klorid-hidrokarbonát-nátrium), Kelechinsky típusú narzán, Essentuki-17 (szénsav-klorid-hidrokarbonát).

Az ásványvizek e régióban történő felhasználásáról az első információ 1600-ból származik. A Perechyn kerület Lumshory falu közelében magánszemélyek orvosi intézményt szerveztek, amelyet a XVIII. Században "Lumshory Resort" -nak hívtak, amely a mozgásszervi, az idegi, a szív- és érrendszeri betegségeket kezelte. Napjainkban a rekreációs zóna területén található egy egészségjavító és orvosi komplexum "Dubrynychy", 6 rekreációs központ. A beregovói egészségügyi és egészségügyi zóna a régió egyik legmelegebb kerületének, Beregovo kerületnek a területét fedi le. Itt vannak a Kárpátaljai termálvizek háromféle fő tartaléka - szén-dioxid, kovasavas termálfürdők (Berehivske lelőhely), nitrogén termálfürdők (Ivanivske, Borzhavske lerakódások) és nitrogén-metán jód-bróm-nátrium-klorid (Garazdivske lerakódás). Ezeknek a vizeknek legfeljebb 25 kimenete van a területen. Belső használatuk megfelelő az emésztőrendszer betegségei, a cukorbetegség esetén. Az ásványvíz külső felhasználása vertebrogén radiculitis, koszorúér-betegség, magas vérnyomás, rheumatoid arthritis esetén. A koszinói szanatórium, amely nem tuberkuláris eredetű mozgásszervek kezelésére és krónikus ízületi gyulladás, krónikus ízületi gyulladás és poliarthritis, radiculitis, plexitis, mellhártyagyulladás, bronchiális asztma kezelésére szakosodott, mesterséges mikroklíma kamrák segítségével működött, gyógyászati tulajdonságaik felhasználásával [9].

Az Irshava orvosi és egészségügyi zóna Irshava kerület területét fedi le. Gaiduso-Boslo típusú (Magyarország) termikus metán-klorid-hidrokarbonát-nátrium-, jód-bróm-vizek egyik legnagyobb lerakódásának gyógyászati tulajdonságain alapul. Genetikailag kapcsolatban áll az Ilytsya szénteleg széntartalmú közeteivel. Ezen ásványvizeknek nincsenek közvetlen analógjai Ukrajnában. Értékesek a szív- és érrendszeri betegségek, a mozgásszervi rendszer, az érlemezésedés, a pajzsmirigy betegségei kezelésében.

Az ungvári orvosi és egészségügyi zóna Ungvár és Ungvár körzet területét fedi le. Az ungvári és a derenivszki lerakódások gyengén mineralizált szilícium-dioxid-ásványvizeinek, a Ruski Komarovtsi-lelőhely erősen mineralizált nátrium-hidrogén-karbonát-vizének gyógyító tulajdonságain alapul. Az ásványi források és gyógyfürdők rendelkezésre állásáról 1631-ben rögzítettek információkat az ungvári leltárkönyvben. A XIX. Század elején Ungváron szén-dioxid-forrás alapján volt egy "Kvasna Voda" fürdő. A régió ásványvize hatékony a gastroenterológiai, urológiai, dermatológiai patológia kezelésében. A rekreációs zóna területén található a "Derenovka" üdülőhely, a "Derenovskaya Kupil" szanatóriumi komplexummal, amely rekonstrukció alatt áll, és a "Malyatko" szanatóriummal. Ez utóbbi a gyermekek tüdőgyógyászati intézményére szakosodott. A

házi fizioterápia, a balneológia és a helyreállító orvoslás már régóta kidolgozta, értékelte és tanulmányozta a különféle fizikai és éghajlati tényezők felhasználásának lehetőségeit az egészség megőrzésére, helyreállítására és a betegségek kezelésére. Az orvosi megelőzés újjáéledése a szanatóriumi kezelés szakaszában az egyik legfontosabb társadalmi fejlődés és az ukrán egészségügyi rendszer javításának területe. A SPA koncepciója egyéni, program megközelítést nyújt a fejlesztés, a kinezioterápia, a pihenés programjával kombinálva; felhasználás a SPA-központ vagy a SPA-zóna kialakításakor az ezen SPA-irány elemeinek szanatórium-elemeiben. A SPA-szakembereknek kombinálniuk kell a probléma megoldásának orvosi megközelítését és az egyes programok személyre szabását az emberi test sajátosságainak megfelelően. A SPA tényleges iránya az üdülőhelyen a pszichoszomatikus és autonóm rendellenességek, a metabolikus szindróma, az elhízás, a menopauzális szindróma, a krónikus fáradtság szindróma, az anti-age spa terápia korrekciója és kezelése. A wellness-kikapcsolódás - az üdülturizmus - kivétel nélkül mindenki számára hasznos, és mindenekelőtt magában foglalja az üdülőhelyeken való tartózkodást, megelőző vagy gyógyító eljárásokkal, orvosi indikációk szerint. A SPA-turizmusnak megvan a maga sajátossága: a minőségi szállodai kiszolgálás, a turisztikai szolgáltatások, a gazdag kirándulási program mellett az ügyfelet a magas színvonalú orvosi ellátás érdekli. A kárpátaljai régió üdülőhelyeinek ígéretes előnye a minőségi helyreállítás lehetősége, a gyógykezelések vagy a gyógyfürdő programokon belüli rehabilitációs kezelések révén [6].

Az orvosi és egészségügyi szféra működésével kapcsolatos problémák megoldásához szükséges:

- 1) fokozza a beruházási javaslatok kidolgozásával kapcsolatos munkát az idegenforgalmi és rekreációs területeken található területeken annak érdekében, hogy vonzza a potenciális befektetőket a meglévő létesítmények korszerűsítésére, valamint a szolgáltatások listájának és minőségének bővítésére;
- 2) a régiók társadalmi és gazdasági fejlesztési programjainak frissítése keretében a helyi önkormányzatok turizmus és üdülőhelyek fejlesztése irányába tett intézkedéseinek stratégiai prioritásainak előirányozása, pénzügyi támogatás biztosítása számukra a helyi költségvetések szintjén;
- 3) hirdetési kampányok szervezése az ukrán és regionális televíziókon az üdülturizmus népszerűsítése érdekében;
- 4) az egészségturizmus fejlődésének folyamatos és operatív nyomon követési rendszerének létrehozása;
- 5) bevezetni az üdülőhelyi szolgáltatásokban, az idegenforgalomban, a szállodai és éttermi iparban foglalkoztatott személyzet folyamatos képzési rendszerét, mind szakiskolák, mind pedig speciális programok, tanfolyamok felhasználásával a foglalkoztatási szolgálat központjai számára.

Referenciák

1. Üdülőhelyekről: Ukrajna 2000. október 05-i törvénye №2026-III // A Verhovna Rada Értesítője (VVR). – 2000. – № 50. – 435. o.
2. Az ukrán turizmus és üdülőhelyek fejlesztését célzó intézkedésekről: Ukrajna elnökének 2007.02.21-i № 136/2007 / EK rendelete. [Elektronikus forrás]. – Hozzáférési mód: <http://zakon1.rada.gov.ua/torvenyek/show/136/2007>.
3. Balneológiai üdülőhelyek és ásványvizek a Kárpátokban. // Kézikönyv 2012. – Ungvár, 2012. – 84 p.
4. Beidyk O.O. Rekreatsiino-turistski resursi Ukrainy: metodologijia ta metodyka analizu, terminologijia, zioninovannia [Ukrajna rekreációs-turisztikai erőforrásai: módszertan és elemzési módszerek, terminológia, zónázás]. – Kijev: Katonai-ipari komplexum "Kijevi Egyetem", 2001.– 395 p.

5. Vlashchenko N.M. A szanatórium-üdülőttelep komplexumában rejlő lehetőségek: kutatás és fejlesztés feladatai / NM Vashchenko [Electron. erőforrás] - Hozzáférés a modewww.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/En_re/2008_5_1/zbimuk_RE_1_169.pdf
6. Hudz M.V. Az üdülöhely és a rekreációs terület lehetőségeinek stratégiai kezelésének gyakorlatának elemzése / M.V. Hudz // Város, régió, állam: gazdasági és jogi problémák. 2 kötetben: [szo. tudományos tr.] / Ukrajna NAS-ja. Gazdasági és jogi kutatás intézménye. – D: Weber Kiadó, 2009. –2. köt.– P. 57-63.
7. Kárpátalja - terv és utazás. Útikalauz. – Ungvár: "Lira", 2003. –120 p.
8. Kobanets LO Kontseptsiya upravlinnia rozvytkom rekreatsinyoi diialnosti: monografiia / LO Kobanets. – D: Ukrajna Nemzeti Tudományos Akadémia Ipari Gazdaságtan Intézete, 2007. – 192 p.
9. Kárpátalja üdülő- és rekreációs területei // Kézikönyv 2000. – Ungvár, 2000. – 235 p.
10. Az üdülöhelyek, rekreációs területek és turisztikai központok fenntartható társadalmi-gazdasági fejlődését célzó stratégiák kialakításának módszerei / O.G. Gulich, L.S. Grishiv, N.M. Gerasimchuk – Lviv: Ukrajna Nemzeti Tudományos Akadémia Regionális Kutatások Intézete, 2007. –52 p.

УДК [7.031.2-042.3]:316.752:37.011.3-057.87](045)

ВПЛИВ НАРОДНОГО МИСТЕЦТВА НА ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНИХ ЦІННОСТЕЙ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

Майборода І. Е., Козарь О. П., Рейс Т.Т.

THE INFLUENCE OF FOLK ART ON THE FORMATION OF NATIONAL VALUES OF STUDENT YOUTH

Mayboroda Iryna, Kozar Oksana, Reis Tiberii

У статті висвітлюються актуальні проблеми ефективного виховання студентської молоді. Особлива увага приділяється виховному впливу декоративно-ужиткового мистецтва на формування особистості майбутнього педагога та на формування національних цінностей в процесі фахової підготовки. Запропоновано найбільш ефективні форми та методи національно-патріотичного виховання майбутніх вчителів технологій та початкової школи, визначено оптимальні умови формування національних цінностей здобувачів вищої освіти засобами декоративно-ужиткового мистецтва.

Ключові слова: народне декоративно-ужиткове мистецтво, національне виховання, патріотизм, національні духовно-культурні цінності, нація.

Based on the analysis of the scientific literature, the essence of the concept of "national values" is revealed and the need to solve current problems of effective education of student youth is noted. Particular attention is paid to the educational impact of decorative and applied arts on the formation of the personality of the future teacher and the formation of national values in the process of professional training. The purpose of the article is to determine and generalize the educational potential of decorative and applied arts and identify the optimal conditions for its use in the formation of national values of higher pedagogical education. Means of educating the national values of higher education students should be based on the best achievements of Ukrainian education and culture, be close and receptive to the national character, meet the interests, needs and aspirations of each individual. The effectiveness of the formation of national values is ensured by the system of educational and upbringing activities, the creation in the university of a favorable moral and psychological climate of respect for art, creativity, work.

Key words: folk decorative and applied art, national education, patriotism, national

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>